

## DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de XXX și reprezentantul ei, avocatul Svetlana Bagrin împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 08 august 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de XXX împotriva lui YYY cu privire la stabilirea paternității, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor,

### c o n s t a t ă

La 28 iulie 2014 XXX a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui YYY, solicitând recunoașterea lui YYY ca tată a copilului minor ZZZ, născut la ZZZ și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de  $\frac{1}{4}$  din salariu și toate veniturile, până la atingerea majoratului.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 26 iunie 2015 s-a respins acțiunea XXX împotriva lui YYY cu privire la stabilirea paternității și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, ca fiind neîntemeiată (f.d.83).

La 26 mai 2017, XXX și reprezentantul ei, avocatul Svetlana Bagrin au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul din 26 iunie 2015, solicitând repunerea în termen de declarare a apelului, admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri (f.d.87-88).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 08 august 2017 s-a respins cererea apelanților XXX și a avocatului Svetlana Bagrin cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului; s-a restituit apelanților XXX și avocatului Svetlana Bagrin cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, cu remiterea cererii de apel împreună cu înscrisurile anexate (f.d.109-114).

La 06 septembrie 2017 XXX a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 08 august 2017, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea încheierii instanței de apel.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu încheierea recurată și a invocat faptul că nu s-a interesat de soarta dosarului, din cauza stării de sănătate.

Susține că nu există dovada recepționării hotărârii primei instanțe și nici faptul că a luat cunoștință de aceasta.

La 21 septembrie 2017, reprezentantulXXX, avocatul Svetlana Bagrin a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 08 august 2017, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului și casarea încheierii instanței de apel cu restituirea la o nouă rejudecare.

În argumentarea recursului a invocat că la materialele cauzei lipsește confirmarea faptului că dispozitivul hotărârii primei instanțe, expediat în adresa XXX prin scrisorile din 29.06.2015 și din 30.06.2015, a fost recepționat sau înmînat ultimei, nefiind respectată procedura de informare a părții cu privire la hotărîrea luată.

Menționează că XXX a luat cunoștință de dispozitivul hotărârii la 17 mai 2017, însă pînă la această dată nu a cunoscut despre soluția adoptată, deoarece a urmat un tratament în staționar, apoi ambulatoriu, iar starea sănătății i-a fost afectată în perioada examinării cauzei, din care considerente nu și-a exercitat drepturile procesuale.

Afirmă că în luna august 2017 s-a aflat în concediu, despre ce a anunțat-o pe XXX, iar ultima a intenționat să-și schimbe avocatul pentru a nu se tergiversa examinarea cauzei.

Consideră că nu s-a analizat cererea de repunere în termen a apelului sub toate aspectele invocate.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de repunere în termen urmează a fi respinsă, iar recursurile declarate de XXX și reprezentantul ei, avocatul Svetlana Bagrin urmează a fi respinse pentru următoarele.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art.116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În acest sens, Colegiul relevă că termenul de recurs este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are drept scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice.

Astfel, instanța de recurs constată faptul că, încheierea Curții de Apel Cahul din 08 august 2017 a fost recepționată de avocatul Svetlana Bagrin la 04 septembrie 2017, fapt consemnat în avizul de recepție nr. DS3909086462AS (f.d.121), iar cererea de recurs a fost expediată la 21 septembrie 2017, reieșind din amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d.141).

La caz, Colegiul constată că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii Curții de Apel Cahul a început să curgă din data de 05 septembrie 2017, ziua imediat următoare datei recepționării încheierii recurate, fapt confirmat prin avizul de

recepție nr. DS3909086462AS (f.d.121), iar ultima zi de depunere a cererii de recurs fiind data de 19 septembrie 2017, inclusiv.

În acest context, instanța de recurs reiterează că, prin prisma prevederilor art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

Colegiul reține că, reprezentantulXXX, avocatul Svetlana Bagrin în cererea de recurs, a solicitat repunerea în termen de declarare a recursului, însă motivele invocate și lipsa probelor în susținerea poziției cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului nu justifică omiterea acestuia, or faptul aflării în concediu de odihnă nu justifică omiterea termenului de declarare a recursului, întrucât termenul instituit de lege este unul imperativ și peremptoriu.

Astfel, recursul a fost declarat la 21 septembrie 2017, în afara termenului legal prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără a indica vreun motiv justificativ și fără anexare a probelor în vederea argumentării omiterii termenului legal, or motivele invocate în cererea de recurs sunt declarative și nu au un suport probator.

În contextul dat, CtEDO a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru a promova recurs urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârțiți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu contra României*, cauza *Marckx contra Belgiei*).

În cauza *Melnic contra Moldovei*, Curtea a constatat violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) – admiterea, într-o cauză cu privire la recuperarea prejudiciilor, a unui recurs depus peste termen, fără a se expune asupra obiecției reclamantului că recursul este tardiv.

În lumina celor menționate și avînd în vedere faptul că, recurentul nu a probat repunerea în termen a recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge ca neîntemeiată cererea reprezentantuluiXXX, avocatul Svetlana Bagrin cu privire la repunerea în termenul de procedură pentru declararea recursului și subsecvent respingerea recursului, circumstanță ce împiedică examinarea în fond a recursului, în caz contrar s-ar aduce atingere dreptului părții adverse la un proces echitabil consacrat de art. 6 CEDO.

Cu referire la recursul declarat de XXXîmpotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 08 august 2017, Colegiul reține următoarele.

Instanța de recurs conchide faptul că este inoportună examinarea cererii cu privire la repunerea în termen a recursului, deoarece XXX a declarat recurs în termen, reieșind din faptul că încheierea recurată tradusă în limba rusă a fost recepționată de ultima la 24 august 2017, fapt ce se confirmă prin semnătura aplicată pe recipisă (f.d.117), la care instanța de recurs îi va acorda credibilitate, întrucât nu există alte probe ce ar atesta

contrariul, iar cererea de recurs a fost depusă la 06 septembrie 2017, ceea ce se confirmă prin amprenta sigiliului aplicată pe recurs (f.d.123-128), or potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Verificînd legalitatea încheierii instanței de apel prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că, actul de dispoziție judecătorească a fost emis cu respectarea normelor de drept material și procedural incidente speței.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 113 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Colegiul reține justetea încheierii instanței de apel de restituire a apelului declarat de XXX din motivul că a fost depus în afara termenului legal, deoarece ultimei i-a fost expedită hotărîrea primei instanței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 8919 din 29 iunie 2015 (f.d.84), însă aceasta nu a prezentat probe care ar demonstra imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul stabilit de lege, precum și faptul că a întreprins acțiuni cu privire la stadiul procesului de care ele au cunoștință, iar termenul de aproximativ 2 ani pentru depunerea apelului este unul excesiv de mare, or recurentul urma să dea dovadă de diligența corespunzătoare în vederea susținerii poziției sale în proces, întru evitarea restituirii cererii de apel peste termen, ca sancțiune procedurală, deoarece conform art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă în raport cu art. 56 alin. (1) și (3) din aceeași lege, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În această ordine de idei, Colegiul nu poate reține argumentele din recurs precum că, nu s-a interesat de soarta dosarului din cauza stării de sănătate, deoarece trimiterea-extras din 16 aprilie 2017 (f.d.134) prezentată în susținerea poziției sale nu poate fi pusă la baza recursului, deoarece nu cuprinde perioada de la momentul pronunțării hotărîrii primei instanțe pînă la data declarării apelului a stării de sănătate a XXX.

Mai mult ca atît, în prima instanță, XXX a fost prezentă, expunîndu-și poziția referitor la acțiunea intentată, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată din 03 noiembrie 2014 (f.d.66-68), iar necitarea invocată de recurentă, precum și nerecepționarea hotărîrii primei instanțe, nu poate fi admisă, întrucît conform art. 102 alin. (4<sup>1</sup>) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

La fel, Colegiul menționează că recurentul urma să dea dovadă de diligența corespunzătoare în vederea contestării cu celeritate a hotărîrii primei instanțe în contextul obligației sale de a se interesa, la intervale rezonabile de timp, de stadiul

prezentului proces judiciar intentat la cererea acestuia, de care realmente avea cunoștință.

Relevantă în acest aspect este hotărîrea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov contra Ucrainei* (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008) în conținutul căreia Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărîrii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele *Ceachir contra Moldovei*, *Popov contra Moldovei* și *Melnic contra Moldovei*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pîrîți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Pe cale de consecință, examinarea unui apel tardiv declarat împotriva unui act judecătoresc de dispoziție definitiv și irevocabil ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

Astfel, Colegiul menționează că XXX fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a cererii de apel, fapt omis de aceasta.

Din aceste motive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia respingerii recursului declarat de XXX, ca fiind neîntemeiat cu menținerea încheierii Curții de Apel Cahul din 08 august 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

#### d e c i d e

Se respinge cererea reprezentantului XXX, avocatul Svetlana Bagrin cu privire la repunerea în termen a recursului.

Se resping recursurile declarate de XXX și reprezentantul ei, avocatul Svetlana Bagrin.

Se menține încheierea Curții de Apel Cahul din 08 august 2017 în cauza civilă la

cererea de chemare în judecată înaintată de XXX împotriva lui YYY cu privire la stabilirea paternității, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru